

podkomisije podkrepila pozornost, ki jo je zbudil s svojim opozorilom na napako tujega avtorja v diagramu magnetne poljske jakosti v zborniku Simpozij o nujnih ukrepih za reševanje zasutih pod plazovi Fondacije V. Eigenmann. Take pripombe niso ravno pogoste, v Frančkovem primeru pa so dale misliti predvsem na njegovo strokovno znanje in kritičen duh.

V Podkomisiji za plazove GRS je sodeloval v večini njenih akcij, posebno od leta 1990 naprej pa marsikatero tudi zasnoval in izvedel.

Svoje strokovno znanje je utrdil s pridobitvami na mednarodnem tečaju o plazovih v znanem Institutu za raziskavo snega in plazov v Davosu in ga kasneje s pridom uporabljal pri delu v podkomisiji in na terenu.

Tečaj za minerja snežnih plazov je opravil s prvo generacijo minerjev že leta 1975 in tej specialnosti ostal zvest vse do zadnjega.

Pri izvedbi Dneva varstva pred snežnimi plazovi je bil od vsega začetka in menda ni manjkala niti na eni sami prireditvi; udeležencem je navadno podal analizo nesreč in jih pri praktičnem pouku seznanjal z uporabo lavinske žolne, seveda pa bi lahko podal tudi katerokoli drugo temo.

Pregled zapisov s tečajev vodnikov lavinskih psov bi nam povedal, da je bil tudi na teh srečanjih pogost udeleženelec in predavatelj na Komni, Vršiču, Planini pod Golico ali kjerkoli so že potekali in gost na tečajih v Fragantu in pod Dachsteinom v Avstriji in v Allgäu.

Iz razpoložljive planinske literature je zbiral podatke o nesrečah v plazovih. Svoje ugotovitve je malo pred smrtjo povezal še z izsledki drugih raziskovalcev ter jih strnil v pregleden prispevek v glasilu Ujma, kjer je že prej pisal tudi o zaščiti prometnih poti pred plazovi.

Po prevzemu funkcije načelnika Podkomisije za plazove GRS 9. decembra 1989 si je prizadeval za njen vsestranski napredek in predvsem vplival na poklicne dejavnike, katerih skrb je zbiranje podatkov o snegu in nevarnosti plazov, kakor tudi na medije, zlasti TV, da bi te izsledke pravočasno, brez zastoja in neokrnjene posredovali javnosti.

V Komisiji za plazove Ministrstva za okolje in prostor je sodeloval pri večini ogledov po vsej Sloveniji in sooblikoval njene zaključke in predloge, ki naj bi prispevali k razumejšim in varnejšim posegom v prostor, ki ga ogrožajo snežni plazovi, pa naj je šlo za gradnje zasebnikov ali podvige na žičnicah nad Bovcem ali nad avtocesto Hrušica—Vrba. O teh vprašanjih se je občasno — glede na potrebe in včasih z dopravnem urednikom — oglašal s prispevki v dnevnem časopisu, v Planinskem vestniku, radiju in drugje.

Frančkova življenska pot se je zaključila nepričakovano in nenadno. Tako kot vsi - ta bolj,

drugi manj - je tudi on ubiral skupna in še raje lastna pota, ki so se zlasti v zadnjem času marsikdaj razhajala in vodila vse bolj vsaksebi in vse manj skupaj. Vsakomur se kdaj primeri, da kakšno stvar in dogajanje gleda s povsem svojih izhodišč in zagovarja, brani svoja stališča. Tako je v letošnjem letu tudi on menil, da se mu godi krivica, se čutil prizadetega in si prizadeval za svoj prav. V tem prepričanju je med svojima zadnjima vzponoma na Storžič in Grlovec junija in julija že nosil v sebi zaključni proces smrtonosne bolezni, ki mu tako rekoč do zadnjega ni razkrila svojega uničevalnega dela.

Izteklo se je še eno življenje, ki je bilo po svoji delovni vsebini in hoji v gore pretkano tudi z življenji nas, njegovih sopotnikov. Bilo je polno, delovno in uspešno in hvaležni smo mu za vse, kar je dal in prispeval. S tem bo ostal v našem skupnem gorniškem spominu in spominu vsakega izmed nas, dokler tudi nas ne doleti tisto poslednje, ki čaka vse živo in umrljivo.

Naj v miru počiva!

Pavle Šegula

Petru Levcu v slovo

Neusmiljena koščena roka je s svojo mrzlo koso letos že drugič posegla med ustanovne člane PD Onger Trzin. V začetku leta smo se trzinski planinci s povešenimi glavami in solzami v očeh poslavljali od **Anke Capuder**, ki jo je iz naših vrst iztrgala zahrbtna bolezen, nekaj mesecev kasneje pa smo v žalostni povorki na zadnji poti spremljali **Petra Levca**, moža, tako rekoč še fanta, ki je prvi dal pobudo za ustanovitev našega društva.

Peter je za vse, ki smo ga poznali, vedno kar žarčil energijo, prekipeval od moči in idej. Bil je človek, ki ni poznal počitka, ki ni prizanašal samemu sebi in je tudi v težkih trenutkih znal najti spodbudno besedo, se zasmejati in reči: »Saj bo! Bo že kako!« Bil je pravi borec in garač, zato je njegova smrt za vse, ki smo ga imeli radi, nerazumljiva; v nas pušča praznino, žalost in sočutje z mlado družino, ki ostaja prepuščena tako rekoč sama sebi.

Peter je v mladeniških časih gorel za športno društvo Partizan Trzin. Znal je zbrati Trzince in v njih zbuditi tekmovalnost in športni duh. Poskrbel je, da so trzinski športniki začeli redno trenirati celo vrsto športov, da so hodili na tekmovanja in se z njih vračali s kopicami priznanj

in medalj, skrbel je za vzgojo mladih, sodniškega kadra ter za športne objekte. Zaradi njegove zagnanosti je Trzin dobil svoje prvo asfaltirano večnamensko igrišče na prostem, športniki smo redno vzdrževali trzinski bajer, da je bil pozimi primeren za drsanje in hokejske turnirje, vsako leto smo pripravili rekreacijske teke na Rašico, z zagnanostjo, ki se je drugim zdela skoraj utopična, pa je dosegel, da smo na severnih pobočjih Ongra dobili tudi svoje smučišče z vlečnico.

Na enem od sestankov športnega društva je dal pobudo tudi za ustanovitev planinskega društva v našem kraju. Pobudi smo nekateri sprva nasprotovali, saj smo delovali v sosednjih društvih, na Petrovo spodbujanje in na željo številnih novih Trzinčev, ki so se v naš kraj preselili od drugod, pa smo društvo le ustanovili. Najprej poskusno, kot sekcijo Športnega društva in Planinskega društva Janez Trdina Mengeš, po enem letu pa že kot povsem samostojno društvo.

Peter je v tistih časih rad zahajal v gore. Še zlasti se je navduševal za dolge, večdnevne pohode po transverzalah ali za potepanja kar tako. Imel je neverjetno kondicijo, zato je predirjal velike razdalje, ko pa smo mu očitali, da nima oči za lepoto narave, nas je postavil na laž. Naravo je ljubil nad vse in znal se je ustaviti tudi ob lepi cvetki, ki je osamljeno iskala svoj prostor v skalni, negostoljubni reži. Ker je bil veseljak in je lepo pel, je bil dobrodošel v vsaki planinski družbi. Kolikokrat smo veselo silvestrovali ali se drugače skupaj zabavali v planinskih kočah!

Prav na enem od takih silvestrovanj je Peter spoznal svojo življenjsko družico. Začel si je ustvarjati družino. Po sili razmer je moral zapustiti Trzin, kar je omrtilo delo športnega društva, planinci pa smo še naprej upali, da se bo Peter kmalu vrnil v našo družbo.

Življenje pa je spet pokazalo zobe. Čeprav je bil še iz mladosti vaje krutosti vsakdanjega preživetja, so bila zdaj, ko je bil odgovoren za ženo in dva živahna fantiča, bremena, ki jih je prenašal, neprimerno večja. Kar gorel je za delo v svojem podjetju, tam ostajal po cele dneve, ob tem pa ob delu še študiral. Zaradi spremenjenih okoliščin gospodarjenja pa je podjetje, v katerem sta z ženo delala, propadlo. Znašla sta se na cesti. Peter je skušal položaj rešiti z najrazličnejšimi opravili in zaposlitvami. Nazadnje je kazalo, da mu bo uspelo s pridelovanjem in preprodajo sadja in zelenjave na trgu. Vendar so se okoliščine spet postavile proti njemu. Vse bolj se je zaletaval v zid nemoci. Iskal je poti k rešitvi, želje, načrti in upi pa so se mu sesedali kot gradovi iz peska. V krčevitem boju, agoniji neuspešnega iskanja, odkrivanju zlaganosti velikih besed in v vse

večji stiski je Peter nenadoma klonil. Kljub vsej energiji, bojevitosti in ustvarjalnosti, ki jih je včasih izžareval, mu je zdaj zmanjkalo moči. Preveč si je želel zagotoviti svojima sinovoma dostojno življenje in preveč sam je bil v svojem boju.

Nepredvidljive, krute sile naše usode so spet triumfirale, v nas pa pustile tiho grozo in žalost. Za Petrom so v nas ostali le še spomini na vesela planinska potepanja, na prijateljstvo, vesele ure klepetov in zagnanega dela. Hvaležni smo Petru za vse, kar nam je prinesel s svojim žarom, z njegovim odhodom pa tudi spoznavamo ranljivost našega bivanja.

Miro Štebe

Varne urejene planinske poti

Komisija za pota pri Upravnem odboru Planinske zveze Slovenije posveča zadnja leta veliko skrb ekološkemu vzdrževanju in obnovi planinskih poti in preventivnemu delu, zlasti na Slovenski planinski poti (transverzali), ki jo ima na skrbi Planinska zveza Slovenije.

V ekološko vzdrževanje in obnovo poti sodi:

- obnova varovalnih naprav (zamenjava starih klinov in jeklenice ter zmanjšanje njihovega števila);
- urejeno odvajanje vode, da ne uničuje poti in iz njih ne dela hudourniških strug;
- ukinitve bližnjic, ki povzročajo erozijo;
- odstranitev košev za smeti ob poteh (planinci nosijo svoje odpadke s seboj v dolino!);
- postavitve smernih tabel, ki planince usmerjajo in obveščajo tudi o težavnosti poti.

Dobro urejena in označena planinska pot usmerja ljudi tako, da hodijo po njej in ne povzročajo škode naravi ter ne plašijo živali, hkrati pa zmanjšuje možnost nesreč.

Komisija za pota pri UO PZS je zadnja leta opravila naslednje velike akcije:

Leta 1990: Zavetišče pod Špičkom - Jalovec, Jalovec - Kotovo sedlo (2 tedna), Pot k izviro Soče, Peca (zavarovana pot), Skuta - Dolgi hrbet, Dolgi hrbet - Mlinarsko sedlo. Skupaj je na teh akcijah delalo 51 markacistov. Opravili so 3232 ur dela. Napeli so 704 metre jeklenice. Zabili ali zamenjali so 746 klinov.

Leta 1991: Kriška stena, Jalovška škrbina, Kopinskova pot na Ojstrico, Kremžarjeva pot na Kočno, Dolci - Grintovec. Skupaj je na teh akcijah delalo 34 markacistov. Opravili so 2160 ur dela. Napeli so 485 metrov jeklenice. Zabili ali zamenjali so 465 klinov.

Leta 1992: Bavški Grintavec (dva tedna), Ledine - Češka koča, Češka koča - Mlinarsko sedlo, Srednja Ponca - Visoka Ponca, Mrzli dol - Mrzla gora. Skupaj je na akcijah delalo 39 markacistov. Opravili so 2748 ur dela. Napeli so 833 metrov jeklenice. Zamenjali ali zabili so 708 klinov.